

Bergen den 25. Mai 2020

Høringsvar: Høring av ny forskrift om kontroll med lakselus i akvakulturanlegg

Salmon Group (heretter benevnt som SG) ønsker med dette å gi innspill til ny forskrift. Vi har valgt å gå gjennom paragraf for paragraf med SG sine kommentarer.

§1 Formål

Med dagens grenser for antall lakselus, er ikke lakselusen i seg selv et velferdsproblem for laksen. Vi mener det ikke er behov for å hjemle lakselusforskriften i dyrevelferdsloven i tillegg til matloven, som den allerede er hjemlet i.

Ordlyden i §1 bokstav a, annet ledd, «for å bidra til at det er forsvarlig å produsere laksefisk i sjøen» synes å være overflødig.

SG foreslår å fjerne hjemmel i dyrevelferdsloven og stryke §1a, annet ledd.

§4 Lusegrenser for både anlegg og merder

Vedrørende formuleringen: «I den enkelte produksjonsenheten skal det ikke være nivåer av lakselus som kan redusere fiskevelferden», mener SG dette er en for vag formulering som åpner for ulik tolkning. Det kan tolkes dit hen at fisk som har mer enn 0,5 hunn lus i snitt/per produksjonsenhet, har nedsatt velferd, noe det ikke finnes vitenskapelig dokumentasjon for.

SG foreslår at første ledd i §4 omformuleres til mer konkret beskrivelse av nedsatt velferd, eller strykes.

Denne paragrafen viser til samtidig til §6 om «Plikt til å redusere antall fisk». Med uklare grenser for når en skal redusere fisken i anlegget kan dette ramme ulikt.

Vi ønsker å tilføye at det også har kommet innspill på at lusegrensene i §4 burde gjenspeile utslipp og MTB-tillatelse. Temperatur for lusegrenser burde også vurderes i stedet for geografi.

§6 Plikt til å redusere antallet fisk

Vedrørende formuleringen: *«Oppdretteren skal redusere antallet fisk i anlegget når det må til for å ha kontroll over nivået av lakselus i anlegget. Oppdretteren skal også redusere antallet fisk i anlegget når det må til for å unngå at nivået av lakselus kan redusere fiskevelferden i en produksjonsenhet.»*

SG mener forslaget til forskriftstekst åpner for tolking da det ikke kommer klart fram når reduksjon «må til». I tillegg vil ikke en umiddelbar reduksjon i antall fisk føre til færre lus pr individ, slik det fremstilles i teksten. I §4 heter det at en ikke skal ha nivå av lakselus som kan redusere fiskevelferden, og videre at grensene går ved 0,5/ 0,2 kjønnsmodne hunnlus. Det kommer ikke tydelig frem når fiskevelferden er redusert i den grad at mengden fisk i produksjonsenheten skal reduseres.

Salmon Group foreslår å fjerne §6 andre ledd.

§ 7 Telling av lakselus

§7, første ledd:

Fremdeles er det manuell telling av lus som er den vanligste tellemetoden. Kravet om telling, slik det er framstilt i teksten, vil bli vanskelig å etterkomme ettersom lusetelling i høyeste grad fremdeles avhenger av årstid, vær, logistikk og mannskap. For å unngå unødvige anmerkninger og avvik, foreslår SG følgende ordlyd:

«Det skal telles lus minimum en gang pr kalenderuke ved temperaturer lik eller over 4 °C. Under 4 °C skal det telles lus minimum annenhver kalenderuke».

På denne måten oppfylles kravene om hyppigheten av lusetellingen slik ordlyden p.t. foreslår, men det gir oppdretter nødvendig fleksibilitet til å ivareta HMS for personell, vurdere vær og logistikk på best mulig måte.

§7, annet ledd:

Det finnes ingen automatisk luseteller som teller fastsittende lusestadier p.t. Også ved manuell telling har det vist seg å være vanskelig å telle de fastsittende stadiene. Med denne usikkerheten bør krav om telling av fastsittende stadier ikke være med i innrapportering. Krav til å telle fastsittende lusestadier vanskeliggjør implementering av automatiske lusetellere.

SG foreslår at krav om rapportering av fastsittende stadier strykes fra §7, annet ledd.

§7, tredje ledd:

Å dokumentere at lusesituasjonen i anlegget er reell, basert på de minimum 20 talte fiskene pr enhet, er svært vanskelig. Dette avhenger blant annet av antall individ i produksjonsenhetene, variasjon i mengde lus/fisk, og er med dagens tilgjengelige metoder kun et estimat, men som er akseptert til å representere reell lusesituasjon. Å heve antall talte fisk pr enhet gir heller ikke et bedre estimat av lusesituasjonen ettersom det er kun snakk om promille talte fisk av populasjonen, men det fører til mer håndtering av fisk, derav redusert fiskevelferd.

Å øke antall fisk som telles har liten nytte ut fra tidspunktet for iverksettelse og den effekten tiltakene som planlegges blir gjennomført. Ny teknologi vil på sikt dekke behovet for å telle mer fisk.

SG mener at minimumskravet til antall fisk per enhet bør videreføres som i dag.

§7, sjette ledd

Vi ser det som svært positivt at flere og flere prosesser blir digitaliserte og skybaserte. Det må være godt nok at data til enhver tid kan hentes ut av digitale journaler, og at lusetall er sendt inn via Altinn med elektronisk signatur.

Salmon Group foreslår at kravet om signering av grunnlagsdata fra telling og beregning av lusetall presiseres med hva som aksepteres av digitale signaturer, og at dette ikke påfører oppdretterne merarbeid.

§ 8 Rapportering

Som nevnt i kommentar til §7 bør kravet til å rapportere fastsittende stadier tas ut. I tillegg er innrapportering av tall innen ukedagen tirsdag påfølgende uke godt innarbeidet, og vi stiller oss noe spørrende til hvorfor man skal ha innskjerpet/ forkortet rapporteringsfrist.

SG mener at innmelding innen tirsdag påfølgende uke gir noe fleksibilitet mtp. sykdom, reisevirksomhet mm. og Salmon Group foreslår derfor at eksisterende praksis videreføres.

SG støtter forslag om at mengde virkestoff ikke skal innrapporteres, og at forebyggende tiltak mot lakselus ikke skal rapporteres regelmessig.

§9 Samordning for kontroll med lakselus og resistensutvikling

SG stiller seg bak forslag.

§ 10 Forsvarlig behandling

Ansvar for å vurdere alle relevante hensyn i forbindelse med behandling av fisk (fiskehelse, fiskevelferd, logistikk, kapasitet, helhetsoversikt, økonomi, osv.) skal ligge på virksomheten, ikke fiskehelsepersonellet. Kravet om at behandling bare kan igangsettes dersom veterinær eller fiskehelsebiolog har funnet behandlingen forsvarlig, bør endres til at fiskehelsepersonell skal gjennomføre en risikovurdering med tanke på behandling mot lakselus, samt gi anbefaling eller råd med bakgrunn av fisken sin helse.

§ 11 Transport og slakting

Vedrørende krav om lukket slakting av fisk med lik eller flere lus enn henholdsvis 0,5 og 0,2, mener vi at dette vil medføre store negative konsekvenser; herunder redusert slaktekapasitet som fører til at det tar lenger tid å redusere antall fisk i et anlegg som slaktes ut pga. luseproblemer, jf. §6. Fra 01.01.2021 kommer det krav om landlevering av all fisk med PD-sykdom. Landlevering av all fisk med lusetall over lusegrensen vil føre til kapasitetsutfordringer både for brønnbåter og slakteri.

En kan risikere at fisk som skal slaktes vil bli behandlet mot lakselus like opp mot slakt for å kunne settes i ventemerd. En slik praksis vil være uheldig med tanke på fiskevelferd og tiltaket vil ikke gi nevneverdig redusert smitteverneeffekt. Fisken i ventemerdanlegg står her i relativt kort periode, og antall fisk i slike anlegg er og så relativt lavt i forhold til antall fisk i ordinære matfiskanlegg. Det ville bli svært vanskelig for oppdrettere å planlegge transport til slaktemerd med de foreslåtte krav, da endringer i lusetall ofte skjer relativt raskt. Et eksempel for å illustrere dette er som følger: En lokalitet teller lus mandag og planlegger levering litt over en uke senere. Lusetallene mandagen uken etter ligger like over grensen. Skal man unngå behandling av fisken, må man da få tak i landlevering på dagen.

Denne ordningen vil ha størst gevinst for de anlegg som ligger nærmest slakteri.

§11, siste ledd åpner for at Mattilsynet *kan* kreve lukket transport og slakting. SG stiller spørsmål ved hvordan man unngår at disse vurderingene blir gjort skjønnsmessig.

Det stilles også spørsmål ved hvilke vurderinger som skal ligge til grunn for §11 siste ledd og om det er ment at det skal gjøres skjønnsmessige vurderinger her og om det vil åpnes for regionale forskjeller.

Krav om behandling av- og filtrering av vann fra brønnbåter (§22 i forskrift om transport av akvakulturdyr) trer i kraft fra 01.01.21, noe som vil gjøre §11 unødvendig.

SG foreslår at §11 tas bort fra det foreslåtte regelverket.

§ 17 Dispensasjon

Faglige vurderinger skal ligge til grunn for at en skal kunne få dispensasjon fra regelverket i «*helt spesielle situasjoner*», men fleksibilitet i regelverket kan også føre til at aktører vil kunne utnytte dette eller at ulike regionskontor vurderer «helt spesielle situasjoner» ulikt.

SG mener at ordlyden må konkretiseres.

Avsluttende kommentarer

Når det gjelder kravet om telling av lus helt fram til produksjonsenheten er tømt for fisk, mener vi det er andre hensyn enn kun bedøvelsesmidler med kort tilbakeholdelsesfrist før slakt som spiller inn. Slik vi ser det bør det være såpass romslighet i lusetellingsregimet at laks som står på fasting på grunn av slakteforberedelser, ikke behøver å utsettes for lusetelling. Ved manuell telling er man ofte nødt til å bruke fiskefôr for å lokke fisken slik at den «lar seg fange inn». Dette er ikke ønskelig med fisk som står på fasting for slakt.

Det vil også være vanskelig å få tak i fisk til telling etter hvert som enheten tømmes for fisk. Mengden fisk som til enhver tid står på fasting før slakt er svært liten i forhold til gjenstående biomasse. Vi stiller oss derfor svært tvilende til at krav om telling helt fram til enheten er tømt, vil gi utslag på gjennomsnittet for lusetall på lokaliteten.

Det samme forholdet gjelder for nylig utsatt smolt. Denne bør få så mye ro som mulig i en sårbar periode, der den skal tilvenne seg et liv i sjøvann. Det er derfor dårlig fiskevelferd å drive med lusetelling på en slik fisk.

Flere har erfart at Mattilsynet krever lusetelling på smolt som har stått mindre en 14 dager i sjøen. Dette mener vi er helt unødvendig, all den tid det tar mer enn 14 dager fra smitte til utvikling av voksen hunnlus.

Mattilsynet bør lage og bruke sterkere virkemiddel som kan iverksettes raskere for brudd på bestemmelsene og hindre spredning til andre anlegg. Det bør også iverksettes tiltak for å økt motivasjonen, eventuelt belønne ekstra god måloppnåelse. I dag er det stor vekt på kollektiv straff og innsats utover normalen er nesten ikke verdsett.